

Onderbouwing gebruik Vrijwillige Transparantie

Vanwege een verhoogde taakstelling voor statushouders, ter voorkoming van een aanwijzing, dient de gemeente gebruik te maken van de HAR+ regeling voor de periode van 1 januari 2026 tot 1 juli 2026. De gemeente is bezig met organiseren en overwegen van duurzamere oplossingen, maar realisatie daarvan is niet mogelijk voor 1 juli 2026. Omdat er maar één geschikte locatie is die de capaciteit heeft op gemeenteground (conform HAR+) kiest de gemeente voor de procedure voor Vrijwillige transparantie.

Hoewel de raming net onder de Europese drempel blijft, maken wij alsnog gebruik van deze procedure.

Hoge taakstelling

Gemeenten krijgen ieder half jaar een taakstelling vanuit het Rijk om statushouders te huisvesten. Over het algemeen wordt deze doelgroep in de corporatiesector gehuisvest. Het halen van de taakstelling is voor onze gemeente lastig, omdat het aanbod sociale huurwoningen zeer beperkt is. En de taakstelling wordt bepaald op basis van het aantal inwoners.

De afgelopen 3 jaar was de taakstelling ongekend hoog (2023: 125 personen, 2024: 116 personen, 2025: 90 personen). Door deze grote opgave is onze achterstand in deze periode opgelopen naar 61 personen. Daarbovenop moeten we voor 1 juli 2026 nog eens 48 personen huisvesten. In totaal zoeken we dus huisvesting voor 109 statushouders voor de eerste helft van dit jaar.

De provincie oefent toezicht uit op de realisering van de gemeentelijke taakstelling met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders. Door de opgelopen achterstanden zijn we als gemeente op 1 januari 2025 op trede 4 'Vooraankondiging juridische indeplaatsstelling' beland. De provincie heeft de gemeente een brief gestuurd met het voornemen om over te gaan tot indeplaatsstelling. Indeplaatsstelling betekent dat de provincie voor het realiseren van de taakstelling, zelf maatregelen gaat nemen, op kosten van de gemeente.

Uitbreiding woningaanbod voor statushouders

Indeplaatsstelling willen we voorkomen als gemeente. En dat kan alleen als we het woningaanbod vergroten.

Actieplan 2016-2017

In 2016-2017 hebben we op meerdere manieren ons woningaanbod uitgebreid. Zo zijn er meerdere woningen aangekocht en is er een woning verkamerd waarin alleenstaanden die wachten op nareizigers tijdelijk worden gehuisvest. Ook is er een bejaardenhuis ('t Hofland) met 64 kamers omgebouwd voor statushouders (en starters) en is er een jeugdhonk omgebouwd om tijdelijk grote gezinnen op te vangen. Tussen 2022 en 2023 zijn er daarbovenop een aantal kamers in het Van der Valk ingezet, waardoor de taakstelling toen gehaald is.

Actieplan 2025

Ondanks dit extra aanbod, is de achterstand helaas toch weer opgelopen. In juli 2025 is er daarom een plan van aanpak vastgesteld door de raad waarin extra acties zijn opgenomen om de taakstelling toch te halen. Dit actieplan is ook met de provincie gedeeld. Onderdeel hiervan zijn o.a. 4 extra corporatiewoningen beschikbaar stellen om te verkameren, het langer exploiteren van 't Hofland en het toevoegen van 72 flexwoningen op de voormalige Avalex-locatie.

Flexwoningen op korte termijn geen optie

Samen met de werkgroep strategisch grondbeleid is voor het opstellen van dit plan ook gekeken naar leegstaande locaties en vastgoed die ingezet konden worden voor tijdelijke opvang. Geconcludeerd is dat het geschikte aanbod al werd ingezet voor Oekrainers. En dat de overige kansrijke locaties niet voor 2027 gerealiseerd konden worden door onder andere juridische procedures. Dit is dus geen manier om de in de plaatstelling te voorkomen.

Tijdelijke inzet hotel van der Valk

De mogelijkheden om tijdelijk aanbod toe te voegen kost dus te veel tijd. Daarom is gekeken naar opties om snel iets toe te voegen. Vanuit het Rijk is er een subsidie om statushouders tijdelijk te huisvesten in een hotel (HAR+ regeling). Grondgebied is een voorwaarde voor de HAR+ regeling. Binnen de gemeente is er 1 Hotel. Gekozen is daarom om per direct voor een half jaar 16 kamers te huren in het Van der Valk Hotel. Deze kamers worden ingezet voor met name alleenstaande statushouders die wachten op nareizigers.

Conclusie

De gemeente Pijnacker-Nootdorp staat voor een grote opgave. Door de hoge taakstelling van de afgelopen drie jaar zijn we tegen een grote achterstand aangelopen in de huisvesting van statushouders. Het extra aanbod dat in 2017 is toegevoegd is niet toereikend. En nieuw tijdelijk aanbod realiseren duurt te lang, waardoor het risico op een indeplaatsstelling van de provincie te groot wordt. Daarom is gekozen om voor een periode van 6 maanden gebruik te maken van de Har+ Regeling en 16 kamers voor 6 maanden in het Van der Valk Hotel te huren.